

vamo, da pusti našega vlega, ter vsem faranom priljubljenega cerkovnika in organista, popolnoma v miru, ter da mu ne odjeda tiste službe, katero že opravlja leta dolgo, v popolno našo zadovoljnost. Mi tega nikdar ne pripustimo, da bi se nam kdo iz skodoželosti vtiljal, ter odjedal drugemu, kar že uživa leta dolgo. Toliko za sedaj. Več faranov.

Merbeck na Nemškem. Dragi „Štajerci“! Imam ti eno novico naznaniti, ki se prav redko trofi. To je bilo v noči od 5. na 6. ko so prinesli nekega mrtvega človeka in trugi h pokopališču v Merbeck. 6. t. ob 11. uri so to skrivnost našli in so naznanili orožniku in policiji in sta prišla pogledat, kaj je to in rekla, tega se mora pokopati. Tako se je ta človek pokopal brez duhovnika. Tukaj se razvidi: če bi bilo dosti denarja, bi bilo drugače, pa je bil delavec. Zdaj je vse tiho, se nič ne govori in listi nič ne poročajo o tem. I. S.

Boj za sv. Lenart.

Solsko vodstvo pri sv. Lenartu v Slov. gor. nam je poslalo sledeči uradni popravek: „Stev. 108.

Slavnemu uredništvu „Štajerca“ v Ptuj. Sklicaje se na § 19. tis. zak. prosi podpisani, slavno uredništvo blagovoli sprejeti sledeči popravek članka, objavljenega v „Štajercu“ z dne 31. maja t. l. glede učiteljstva v St. Lenartu.

1. Na petrazredni ljudski šoli v St. Lenartu se glede pouka nemškega jezika natančno postopa po odloku vis. c. kr. dež. šolskega sveta, objavljenega po okr. šolskem svetu v St. Lenartu dne 30. avgusta 1908 št. 500, ki predpisuje sledeče:

I. razred: učni jezik slovenaki, pri nazornem pouku se imajo razni predmeti in njih svojstva imenovati slovenski in nemški. II. razred: nemščine 3 ure na teden. III. razred: nemščine 4 ure na teden. IV. razred: nemščine 5 ur na teden, ponavljanje v računanju in realnih predmetih v nemškem jeziku. V. razred: učni jezik samo nemški, slovenščine 3 ure na teden. V vseh razredih se imajo vaditi pesmi slovenskega in nemškega besedila; povelje pri telovadbi je nemško. Da se učiteljstvo drži imenovanega odloka, pričajo zapisniki inšpekcijskih konferenc.

2. Učiteljstvo ni pribilo vabila na protestni shod, tudi ni „pustil načelnik itega doli strgati“, ampak odstranil ga je podpisani sam.

J. Kopic, nadučitelj.

Novice.

Naročnikom na Ogrskem in Hrvaškem naznanjamo, da smo morali naročnino na letno K 450 zvišati. Kakor znano, nam je odtegnil sin veleizdajalca, današnji minister in prijatelj lumpa Polony ter drugih madžaronskih cigánov Košut poštni debit. Ni mu bilo prav, da smo pisali reanico o roparski politiki na Ogrskem. Bal se je, da bi Slovencem na Ogrskem oči odprli. Zato moramo zdaj list v kuverti zaprto pošiljati in se valed tega troški povišajo. Upamo, da bodo vsi naši prijatelji na Ogrskem radi doplačali to malo svoto. Pisali pa bodemo i z naprej proti Košutovi strahovladi in proti osleparjenju gospodarskih naših interesov. Eljen Košut!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Otresti se hočejo prvaki svojih tatov in zato napravijo zdaj iz vsacega prvaškega lumpa „Štajercijanca“. To je seveda ednostavno, čeprav ni pošteno. List dr. Jurtela ni vreden, da bi se z njim pečali. Ali dokazati hočemo le na enem slučaju, kako lažnivo cunjjo krije dr. Jurtela s svojim imenom. V zadnji številki piše ta cunjja, da je dobival tatinski župan v Polancih pod naslovom „občinski urad v Polancih“ naš list, da je Kovačič naš naročnik in da je bil „Štajerc“ plačan s poverjenim denarjem. Vse to je lopovska laž! Občinski urad v Polancih je dobival svoj čas naš list in nam je še danes 650 K dolžan. Črtali smo ga že 19. lanskega leta iz naročniške knjige. Znano pa je, da je bil Kovačič klerikalni prvak. Mi se takih ljudi otrezamo, za prvake je pa menda vse dobro. Jurtela je lahko ponosen na to in na svoj obrekovalni list!

Iz Ptujja se nam piše: Naš mestni živino-zdravnik g. Kurzidim je zbolel in ni mogel 8 dni iz postelje, ker si je nogo težko ranil. Ta čas se je vidilo, kako potrebno bi bilo, da se nastavita dva živinozdravnika (Bezirks Tierärzte) za ptujski okraj. Ljudje katerim je živina zbolela so prišli k mestnemu živinozdravniku pomočiškat, ta pajebil bolan in ni mogel ljudem ustreči, g. Icana pa ni bilo doma, ker ima za celi okraj veliko posla. Kam pa zdaj, ker ni pomoči? Živina mora brez pomoči poginiti!!! in kmet ima veliko škodo. Ker je vse to velikega pomena, prosimo okrajni zastop, naj napravi potrebna pota, da se nastavi še drugi živinozdravnik za naš okraj. G. Kurzidimu pa želimo, da kmalu okreva in da nam bode zopet v nesrečah pomoč.

Veteransko društvo na Ptujski gori bode imelo to nedeljo blagoslovljenje svoje zastave. Kumica je velečastita gospa Ornič, soproga ptujskega župana, protektor pa gospod grof Attems. Upamo, da se bode izvršila slavnost, h kateri pridejo tudi druga veteranska društva, brez nerada in razdora. Upamo pa posebno, da se slavnost od nobene strani ne bode izrabljala v politične namene.

Velika tombola v Ptujju, ki jo je priredila mestna občina ob priliki cesarjeve 60 letnice zadnje nedelje v mestnem parku, je imenitno uspela. Obiskovana je bila izborno in posebno nas veseli, da je došlo tudi veliko kmetov iz okolice, vrlih naših pristašev. Igrali sta dve godbi; popoldne so zabavali dečki s svojo muziko občinstvo. Pravo veselje je bilo gledati te palčke v štajerskih oblekah, ki so tako pridno trobili in bobnali. Mestni park sam je bil lepo okinčan. Ljudstvo je prihajalo v celih trumah; vsi stanovi so bili zastopani. Službe redarjev so opravljali člani prostovoljne požarne brambe. Pri tomboli sami je vlekla številke ljubka hčerka našega župana, gđ. Mici Ornič Dobitki so bili res lepi. Glavno „tombolo“ je zadela neka dekla. Po tomboli se je pričela zabava. Svirala je itak znana, izvrstna mestna godba in sodelovalo je tudi možko pevsko društvo. Povsod je bilo veselje in zabava! Šele po polnoči se je poleglo vrvanje. Glavna zasluga cele zabave gre pač dr. pl. Plachniku. Ali tudi drugi člani odbora, gž župana Ornič in Steudte, dr. Glas, Krischan, Böhm, Raip, Jettmar, Strohmaier, Pirich, Fürtnier, Kasimir in Wagner so se pošteno trudili. Vse, to lahko trdimo, je bilo zadovoljno s to veselico, katere čisti dobiček gre v dobrodelne namene.

Stoletnico celjske gimnazije so praznovali 20. t. m. Kakor znano, so si izprosil Celjani leta 1808 od cesarja Franc I. „latinsko šolo“, ki je potem tekom 100 let tako uspešno delovala. Veliki možje so izšli iz tega zavoda, med njimi tudi imenitni pesnik J. G. Seidl. Leta 1894 so napadli prvaki gimnazije in hoteli izbaciti iz nje nemški poduk. Posrečilo se jim ni. Zato se i zdaj jezijo in se tudi slavnosti stoletnice niso udeležili. Mi pa pravimo: Dal Bog, da bi ta potrebni učni zavod še nadalje živel, cvetel in napredoval!

Lovrenški župan Horvat se doslej še ni ganil, da bi odstopil od tistih poslov, katere nima več pravice opravljati. Mož, ki ima umazane roke, bode moral valed tega še marsikatero grenko požreti. Pričeli bodemo objavljati vsa materijal, ki ga imamo o njemu. Sicer pa so ljudje itak vsi mnenja, da je prava sramota za občino in tudi za veteransko društvo, da jima ta človek načeljuje. Veterani moža itak ne marajo več, ker niti komandirati ne zna, kakor se je pri zadnji procesiji videlo. Torej še enkrat z lepim: Horvat, proč, izgini, odstopil! Pri sv. Jurju ob Pesnici je občinski odbor, ker je zaslužni in nepozabni župan gospod J. Kammerer umrl, izvolil za predstojnika gospoda Jožef Wresnerja, za prvga občinskega svetovalca pa gospoda Mihael Hladeja. Oba izvoljenca sta pametna gospodarja in vrla, napredna moža, na katera se občina lahko zanese. Zato smo Šentjurčani izvolitve tudi prav veseli.

Obesil se je konduktor Alojz Stanek v Mariboru. Bil je baje v zadnjem času preveč pijači udan in se je bal odpusta.

Izpred sodnije. Celjsko šparkaso ogoljufal je čevljar R. Robnik za 200 K. Sedel bode 2 meseca v težki ječi. — Ker so napadli sodnjiskega slugo Jos. Dolinscheka iz Ptujja, ko je

prišel rubiti, so bili obsojeni 24 letni posestnikov sin Anton Mahovič v Jiršovcih na 6, njegov oče na 3 mesece ječe, njegova žena na 1 teden in 16 letna hči na 2 dni zapore. — Rudarja Papež in Skorjanc na Pečovniku sta z raznimi tovariši na grozno surov način nspadla druge delavce in jih težko poškodovala. Skorjanc bode sedel 3 leta, Papež 1 leto, drugi knapi pa od 3 tednov do 5 dni.

Strela je udarila v poslopje posestnika Rola v Ledniku v sl. gor. Gospodarsko poslopje je popolnoma pogorelo. Komaj da so živino rešili, vozovi in orodje pa je pogorelo. S pomočjo sosedov so v velikem trudu stanovalno hišo rešili. Škoda je velika. — Tudi je udarila strela v hišo posestnika Georga Kosa v sv. Trojici. Stanovalna hiša, gospodarsko poslopje s krmo, vozovi, orodjem in vsemu drugemu je popolnoma pogorelo. Le pridno delo požarne brambe je rešilo sosedna poslopja. Kos ima škode za 3 600 K, zavarovan pa je le za 1.200 K. — V Arnfelsu je strela dvakrat udarila. Prvič je udarila v prešno poslopje Schönbornovih goric, pa k sreči ni vnela. Delavci so komaj smrti ušli. Drugič pa je udarila v stolp farne cerkve. K sreči tudi tukaj ni vnela. Bog nas obvari hude ure!

Uboj. Iz sv. Marka pri Ptujju se nam poroča: 21. t. m. po noči so ubili zločinci 27 letnega Janeza Kranjc; seveda z orožjem, ki je zdaj pri fantih v navadi, z nožem. Uboj se je zgodil pri znanemu g. F. Guiošek v Stojncih pri oknu spalne kamrice njegove hčerke Pepike. Lepa klerikalna izgoja. Mati morilca je sama prinesla nož iz hiše in ga orožnikom izročila. Zdaj ga pač ne bode mogla zagovarjati kakor v Hajdini.

Kradla je služkinja Ida Fischer v Mariboru. Vzela je svoji gospodinji g. Prosch 360 K in jo potem neznanu kam pophala.

Izginił je krojač Gärtner iz Johannesberga pri Mariboru. Pravijo, da je na duhu bolan.

Utonil je v Voglini 11 letni učenec Joh. Rebrnak.

Otrok je zgorel pri zadnjem požaru v okolici sv. Urbana pri Ptujju. Ošetu otroka je šele pred kratkem hiša zgorela. Zdaj je bil na stanovanju in je postal zopet ogenj, v katerem je našel njegov otrok smrt.

Mrlica so našli v bližini Maribora v Dravi. Mrtvec je okoli 20 let star.

Grozno! V Absbergu pri Cmureku je padel neki dojenček iz ziboljke. Slučajno je prišla svinja tja in je nazrla ter ogrizla otroka tako hudo, da je umrl.

Zmešalo se je strojovodju Aleksandru Ledwnka v Mariboru.

Tatovi v Mariboru so zaprli mesarja Rotterja, ker je nekem tovarišu 180 K ukradel. Nadalje so zaprli tesarja Kurniga, ki je ukradel fabrikantu Pirklo kolo.

Nesreča. Špenglarski pomočnik Franc Cucak v Mariboru je v vinjenem stanu ob Dravi padel in si prizadel na glavi in roki tako težke rane, da je umrl.

Iz Koroškega.

Koroške dopisnike opozarjamo zopet, naj vedno pravočasno dopise pošiljajo, ker jih drugače ne moremo objaviti. Uredniški zaključek je vsako sredo opoldne.

Grafenauer, poslanec in orgljar je v državni zbornici zopet govoril. Imel je lep uspeh, kajti vsa zbornica se mu je — smejala. Pečali se bodemo s tem govorom še prihodnjič.

Zgodovino 17. regimenta, ki stoji zdaj v Celovcu, bodejo v kratkem objavili. Ta regiment je bil leta 1.674 ustanovljen in bode zgodovina torej gotovo zelo zanimiva.

Požar. Iz Gutštajna se nam poroča: 18. t. m. zvečer ob pol 11. uri je začelo goreti pri g. Al. Husar v Gutštajnu. Ogenj je bil grozovit. Ves trg je bil v veliki nevarnosti, kajti v 5 minutah sta bila hiša in gospodarsko poslopje v plamenih. Požarna bramba je bila takoj na lici mesta in jetežko ter pridno delala. Ogenj je trajal celo noč. Požarna bramba je delala celo noč do 4. ure dopoldne. Veliko ljudi je brez sredstev. Prosi se torej za milodare, ki naj se odpošljejo na uredništvo „Štajerca“!

Predrzna tatvina. V Celovcu je rasbil ob belem dnevu italijanski delavec Batista sipo izložbe urarja M. Grohar, vzel srebrno uro in sbežal. Tata so pa kmalu vjeli.

V vodnjak padel je v Federaciji pri Belaku v sinček kmeta Viliča. Otroka so potegnili v vodo že kot mrliča.

Po svetu.

Zblaznel je duhovnik Straus v ameriški državi Missouri. Prišel je kamenje metati in ljudi streljati. Ubil je 8 oseb ter ranil 3. Kovač ga je potem ustrelil. Pred smrtjo mu je rekel k sebi in je dejal, da je svojo službo zaslužil.

Med zamorci in belimi Amerikanci je prišlo kakeen do krvavih bojev. Bliiso obesili 5 zamerov, ker so ti 2 bela ustrelili. 2 zamorca so skočila v strahu v vodo in utonila. Potem so zamorci združili in šli proti mestu ter ustrelili vsacega belega. Vojaštvo prihaja na pomoč. Veliki požar se je zgodil v vasi Zirl na polskem. Pogorelo je 167 hiš z vsemi posrtašami poslopji ter opravo. Dve osebi sta našli mrtvi v plamenih, 4 pa so težko ranjene. Počezano je bilo tudi veliko živine. 1 300 oseb brez strehe, škode pa je čez 1 milijon kron. Zaravovani so posestniki le za 600 000 K.

Rudarska smrt. V jami Lour pri St. Etienneu na Francoskem so se razstržili plini in ubili 8 knapov.

Nabirajte jubilejne marke!

Kakor znano so izdane v proslavo cesarjevega jubileja posebne poštne marke. Mi prosimo, da nam pošljete naši somišljeniki že objavljene te poštne znamke. Za veliko število teh znamk dobimo gotovo svoto denarja, ki se lahko porablja v napredne šolake namenene. Nabirajte torej jubilejske marke in pošljite jih uredništvu „Štajerca“.

Gospodarske.

Vojaštvo in kmetjsko gospodarstvo.

V teh vrsticah nam ne gre za politične vzroke, ki bi govorili za in proti vojaštvu. Vsak pameten in lojalno misleč človek bo prepričan, da je vzdrževanje bolj ali manj močne vojske neobhodno potrebno in da bo tako tudi ostalo. Ostalo pa bo tako dolgo, kakor dolgo bodo obstajale države, ki bodo morale svoje — po večini gospodarske — koristi braniti zoper druge države. Branijo pa jih lahko — hvala Bogu ne le z orožjem; diplomacija ima veliko zaslobo pri svojih pogajanjih, če se ve, da se opira lahko v slučaju na močno, vedno pripravljeno vojsko. Mir se zagotovi v prvi vrsti — kakor čudno se to na prvi pogled zdi — s tem, da je vojaštvo vsak čas pripravljeno za vojsko.

Tudi ne maramo govoriti o raznih zahtevah, ki so se stavile v zadnjem času večkrat in od raznih strani in ki jih je tudi vojaška uprava priznava, n. pr. zahteva po dveletni službi, glede dovolitve dopustov ob času žetve za kmetijske posele i. t. d.; očitati hočemo samo zveze med vojaštvom in kmetijstvom.

Naj se to zdi še tako malo verjetno, vendar se mora priznati, da sta oba poklica v tesni zvezi in da vplivata zelo drug na drugega.

Kmetijstvo daje domovini na leta in leta svoje najboljše moči na razpolago, da jih lahko porabi za vojsko, in z veseljem, iz odkritosrčnega, patrijotičnega mišljenja. Statistika nam pravi, da pripada več ko polovica vseh vojaških oseb kmetjskim stanovom, zgodovina nas uči, da sta cesar in dom vedno dobila najboljših, najpogumnejših in najzvestejših vojakov iz kmetjskega stanu.

Kako vpliva vojaštvo na kmetijstvo? Splošno se lahko reče, da koristi vojaška obveznost kmetom zelo, a zanikati se tudi ne more, da jim na drugi strani tudi precej škoduje.

Korist lahko spoznamo: Mlad fant, čegar obzorje je bilo, predno je bil pozvan k vojakom, zelo ozko, spozna pri vojakih svet, življenje in red. Mladi ljudje pridejo vun v svet, spoznajo druge kraje in dežele in se seznanijo s tovariši iz drugih stanov in poklicov. Z eno besedo: razširijo si svoje obzorje. Če se oziramo na razmere pri naših domačih polkih, potem vidimo že pri onih naših garnizijah, ki leže na jugu naše domovine, da spoznajo naši otroci dežele, šege in običaje, ki jih brez vojaštva pač ne bi imeli nikdar, ali pa zelo redko priliko proučevati.

Ali tudi strogo vojaška disciplina, skrb za red in navsezadnje večkrat potrebni veliki napori lahko ugodno vplivajo na izomiko in izobrazbo mladega vojaka, utrdijo mu značaj, voljo in energijo. O vseh teh koristih nam pač ni treba še dalje govoriti, ker so preveč očitne.

A ravno te koristi delajo tudi veliko škodo, ki se opazi posebno pri sedanjih razmerah v kmetijstvu. Marsikateri mladenič, ki ni imel doma upanja, da bi prišel na svoje posestvo se ne vrne več na kmete. Spoznal je življenje v garnizijskih mestih, ugaja mu in

zato se ne mara več vrniti na deželo. Mislijo si, da si bodo s tem, da spremenijo svoj poldik, popravili svoje gmotno stališče, hočejo v tovarne, iščejo službe pri železnici, v trgovinah i. t. d. Sami pravijo, da so spremenili svoj poklic, da bi si zboljšali svoje gmotno stališče; večkrat pa je tega kriva samo domišljavost, ki je nastala iz tega, da so spoznali nove razmere in pred vsem mestom: sramujejo se, da bi postali zopet »kmečki hlapci«.

Mnogo se je že pisalo o tem, da je stara, dobra in častna beseda »kmet« postala v zadnjem času — posebno med kmeti samimi — tako neprijubljena in da se je kmetje sami sramujejo. Ničče noče več biti »kmet«, ampak zvejo se »kmetovalec«, »posestnik«, »ekonom« in kar je še več takih imen. Kakšen je gospodar, tak je tudi hlapec. Nobeden noče več biti »kmečki hlapec« in se tudi ne tako imenovati. To staro, častno ime se opiše na razne načine. Najbolj je priljubljeno ime »kmetijski delavec«. Značilno pri vsem tem pa je, da se beseda »hlapec« navadno opiše z besedo »delavec«. To pa vsled tega, ker je socialna demokracija znala narediti ime »delavec« zopet častno in mu priboriti priznanje.

In v tem, da je vojaštvo spravilo ob čast službo hlapcev, tiči v sedanjih razmerah velika škoda za vse kmetijstvo. Sedaj pride naloga naših zastopnikov, da to škodo odpravijo.

Ali kako pa?

V naslednjih vrsticah hočemo pokazati pot, ki bo mogoče peljala k našemu cilju in po kateri se bode mogoče dalo še kako drugače koristiti nasemu kmetijstvu.

V prejšnjem delu te razprave smo pokazali, da se mnogi kmetijski delavci, posebno hlapci, po odsluženih vojaških letih ne vrnejo zopet domu, ker se — vsled različnih vplivov in iz različnih vzrokov, sramujejo svojega poklica. Ta neugoden vpliv vojaškega poklica bi se moral odpraviti. To pa bi se lahko zgodilo le na ta način, če bi se fantom vcepilo prepričanje, da je tudi delo in poklic hlapca častno. V tem oziru bi lahko zelo ugodno vplival primeren pouk in primerna vzgoja. Od vojaške se seveda ne more zahtevati, da bi poskrbela za to, da bi se v mladih vojakih vzbudilo veselje za kmečki stan. To spada v šolo, v družino.

Ustvarila pa bi se lahko institucija, s katero bi se lahko med časom vojaške službe gojil v vojakih — sicer le neposredno — kmečki stanovski ponos.

Avstrija bi si v tej stvari lahko vzela vzgled na drugih državah, posebno na Rumunski.

Tukaj menimo kmetijske večerne tečaje pri vojakih. S takimi bi se lahko na eni strani povzdignil kmečki stanovski ponos pri vojakih, na drugi strani pa bi se vojaki lahko tudi poučili v pametnem obdelovanju posestva in lahko bi se seznanili z marsikaterim novim načinom pri gospodarstvu.

Umljivo je, da ne moremo zahtevati od vojaške uprave, naj poleg tečajev in iz različnih vzrokov še za kmetijsko izobrazbo vojakov. Tudi politični vzroki pri nas tega ne bi dopuščali. Kar je mogoče na Rumunskem, to pač pri nas ni ravno mogoče. Ali tudi te razmere bi ne bile nobena resna ovira, če bi se vprašanje večernih poučnih tečajev pri vojaštvu za resno vzelo in primerno vpoštovalo.

Šlo bi mogoče na sledeči način:

Trenutno draginjto živi v mestih, o kateri se toliko govori in o katere vzrokih nam pač ni treba govoriti, čuti pred vsem gotovo tudi vojaška uprava, ki mora skrbeti tisočim in tisočim na dan za živež. Tukaj pa bi lahko začeli s tem delom. Vojaška uprava bi gotovo privolila, če bi bilo za vsako garnizijo primerno veliko zemljišče na razpolago, na katerem bi se lahko vsaj deloma oni pridelki dobili, ki jih potrebuje uprava vsak dan. Gotovo bi se vojaška uprava tudi ne branila nekaterih pogojev, če bi se ji zadržilo in dalo zagotovilo, da pri tem ne bo trpela vojaška izobrazba.

Ti pogoji bi bili nekako sledeči:

1. Za sredstva pri gospodarjenju: delavske moči, seme, gnoj i. t. d. mora skrbeti vojaški erar.

2. Z zemljiščem se mora gospodariti po modernih nazorih in pametno. Določenim gospodarsko izobraženim vladinim osebam (potovalnim učiteljem i. t. d.) se mora pustiti potreben vpliv. Potrebna dela bi se lahko — z ozirom na veliko število delavskih močij, ki so na razpolago, opravila ob času, ko bi vojaška služba s tem ne bila prikrajšana in ne imela škode. Moštvo bi imelo s tem delom gotovo veselje, tako da bi se jih mnogo radovoljno oglasilo, ki bi v prostem času delali. V vsaki garniziji se bo menda tudi našel kak častnik ali podčastnik, ki bo lahko delo nadzoroval, razdelil in vodil. Kmetijsko izobražene učne moči bi ga morale pri tem podpirati in skrbeti tudi za teoretično izobrazbo vojaštva (pametno gnojenje in krmiljenje, gojenje in oskrbovanje rastlin). V teh vrnih gospodarstvih bi se morale gojiti tudi druge stroke kmetijstva, ki za vojaštvo samo nimajo direktne koristi, ki pa imajo drugače za kmetijstvo velik pomen (n. pr. hmeljarstvo, vino-in sadjereja).

Ni treba dvomiti, da bo, če se bo vsa stvar pametno začela in primerno izvedla, imelo gospodarstvo veliko korist od tega. To pa na dvojen način.

1. Vojaki, ki bi prišli iz dežele, bi imeli dovolj prilike, da bi videli pametno gospodarstvo in da bi pri njem tudi sami sodelovali. Z bogatimi izkušnjami bi se vrnili v domovino in tam bi jih lahko izrabili praktično.

2. Ti vojaki se z vojaško službo ne bi odtujili svojemu poklicu, ampak bi se nanj priklenili še z močnejšimi vezmi. Gotovo bi bilo tudi dovolj prilike, da bi se vzbujala stanovska zavest vojakov, in zanimanje za kmetijske organizacije.

A tudi vojaški erar bi imel velik dobiček, ki bi se lahko izrazil v številkah.

Vpraša se le, kedo naj da vojaškemu erarju ta zemljišča na razpolago. Država in posamezne dežele. Izdatki za to bi ne bili preveliki in bi kmetijstvu gotovo toliko koristili, kolikor različne kmetijske šole, subvencije i. t. d.

Ni naša naloga in tudi ne spada v okvir tega spisa, da bi natanko naštevati stroške, ki bi jih povzročilo to podjetje in da bi podali natančen načrt te organizacije. Na vsak način bi prinesla velike koristi. Tudi bi se dalo s tem lahko poskusiti v jedni ali drugi garniziji, ki ima vojaštvo iz pretežno kmetijskih slojev.

Če smo s temi izvajajni opozorili merodajne kroge na to zadevo, smo dosegli svoj namen. Sedaj pa je naloga poklicanih zastopnikov kmetijstva, da to vprašanje preštudirajo in storijo potrebne korake. K.

Štiri poglavitve reči pri zatiranju peronospora.

1. Peronospora ne nastopi vsako leto ob istem času. Lahko nastopi že v maju ali tudi še le v septembru, kakor hitro sta dana oba pogoja skupno, da lahko vzklijejo njene troske, namreč toplota in mokrota. 2. Peronospora se ne prime samo listov, ampak tudi grozdja in tako uniči večkrat celo trgatve. Zato moramo gledati na to, da tudi grozje pošteno oskrbimo. 3. Peronospora ne odmrava ravno lahko. Kdor misli, da bo letos malo ali nič peronospora, ta se moti; lani je sicer nastopila manj hudo. To pa ne sme zapeljati nobenega vinorejca, ker sicer zna zgubiti velik del trgatve. 4. Ljudje ali ne vedo ali pa ne pazijo dovolj na to, da mešanica iz galice in apna ni zdravilo za osmojene trse, ampak ea samo zabrani, da se trs ne osmudi. Če še le potem škropimo, ko je peronospora že nastopila, potem je prepozno. Ker peronosporine troske ne odmrjejo, ampak vsako leto le čakajo na ugoden čas, namreč ko je ureme toplo in mokro, zato se naj ravna vsak vinorejca po pravilo: prvi škropim maja, drugi v začetku junija, potem pa, kadar bo potrebno. Stori, kar moraš in potem naj pride, kar hoče. S tem si pribrišiš očitavanje, da si si sam zakrivil škode na blagu in premoženju. Goričan.

Somišljeniki!

Kdor se strinja z našim delom, kdor razume in ceni našo nalogo, kdor ni naprednjak le na jeziku temveč tudi v dejanju, ta mora biti član našega

tiskovnega društva

(Pressverein).

Vsak član tega društva ima posoditi društvu 10 deset kron, ki se vrnejo in ki se tudi obrestujejo. Ta denar torej ni izgubljen, temveč se vrne na zahtevo z 4% obresti. Vsakdo ima lahko več deležev po 10 K, vsakdo pa vplača taki delež tudi lahko po obrokih (ratah).

Društvo ima namen, zagotoviti gospodarski, denarni temelj „Štajerca“, povečati list čim bolj, da zamore odgovarjati vsem zahtevam čitalcev, izdajati vsako leto „Štajerčev koledar“, ki bo nudil več koristnega in zabavnega čitiva kakor vsi drugi koledarji, — sploh ima naše tiskovno društvo namen, delati za izobrazbo, poduk, gospodarsko zboljšanje, delati za osvoboditev ljudstva od zatiranja in bede. Vsakdo bodi član, kajti izobrazba edino nas dovede do boljše bodočnosti.

Na delo!

Vodstvo tiskovnega društva „Štajerca“ v Ptuj.

Listnica uredništva in upravnika.

Opozarjamo zopet, da je uredniški zaključek v popoln. — Naročniki v Zel. Kaplji in St. Vidu pri Ptuj: Prosiljimo smo pošto, da dostavi list redno! — F. Guček, Merbeck: Plačano do 1./12. 1908. — J. K. Ormuž: List se redno odpošilja. Vprašajte na pošti. — S. V. Trbovlje: Velja isto.

Loterijske številke.

Gradec, dne 13. junija: 81, 80, 2, 52, 14.

Trst, dne 20. junija: 48, 41, 76, 56, 36.

Dobrotanju človeštva služita apotekarja Thierry-balm in centifolij-mazilo, o katerih izbornost pričajo stotera zahvalna pisma. Ta dva nesrekoživa, svetovnoznana sredstva, ki se nikdar ne pokvarita, donajša skoraj vedno pomoč. Imejte ta sredstva vedno doma ter branite se ednaki ponaredbi, ki so kaznive in brez črednosti. Thierry-balm 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 5 K, Centifolij-mazilo 2 dozi K 3 60 se prave dobiva v apoteki pri anglijaru A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu.

Razočarani so vsi o lahki in štedljivi rabi splošno hvaljenega tekočega „Girine-Olwachswische“ za parket in linolej, samo